

Notitie

AAN Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
VAN J.B. Schober
REFERENTIE 29640238
DATUM 19 februari 2019
BETREFT Rondetafelgesprek Belastingheffing digitale economie

Ter voorbereiding op het rondetafelgesprek over de belastingheffing van de digitale economie deel ik graag de volgende observaties met u.

1. De Europese Commissie (**EC**), alsmede de G20 en de OESO, hebben geconstateerd dat de veranderingen vanwege digitalisering van de economie de vraag oproepen of het huidige internationale belastingstelsel nog passend is. In dat licht heeft de EC een tweetal richtlijnvoorstellen gedaan met betrekking tot de invoering van een 'digitaal dienstenbelasting' (**DDB**) en van het concept 'digitale vaste inrichting'. Diverse partijen, waaronder de OESO, hebben gesignaleerd dat de digitale economie niet los kan worden gezien van de rest van de economie (in dat kader heeft de OESO onlangs benadrukt dat ze spreken over 'de digitalisering van de economie' en niet over 'de digitale economie'). De invoering van maatregelen die sterk gericht zijn op specifieke digitale bedrijfsmodellen kunnen al snel leiden tot arbitraire situaties, ongelijkheid, manipulatie en/of marktverstoringen.
2. Zoals inmiddels is gebleken, ontmoet de DDB veel weerstand. Vanuit een fiscaal-technisch perspectief signaleren wij dat de DDB strijdig lijkt met diverse principes van belastingheffing die door de OESO zijn ontwikkeld: neutraliteit, efficiëntie, zekerheid en eenvoud, effectiviteit en rechtvaardigheid, en flexibiliteit (zie OESO, *Implementation of the Ottawa Taxation Framework Conditions, The 2003 report*, p.12) Dit geldt eveneens voor de 'ingeperkte' variant van de DDB, de 'digitale advertentiebelasting' (**DAB**).
3. Binnen Europa en daarbuiten is door diverse landen de wens uitgesproken om de geconstateerde tekortkomingen van het bestaande internationale belastingstelsel mondiaal aan te pakken. De OESO heeft inmiddels een consultatiedocument gepresenteerd waarin enkele suggesties voor oplossingen zijn neergelegd. Dit lijkt erop te duiden dat landen zich voornamelijk voldoende coöperatief opstellen om een basis te hebben voor het bereiken van overeenstemming binnen de beoogde termijn. In de *'policy note'* die de OESO in januari jl. heeft gepubliceerd, is bovendien al bevestigd dat de leden van het *Inclusive Framework* bereid zijn de voorstellen *'without prejudice'* in overweging te nemen.

Gezien de voortgang in het mondiale proces ligt invoering van een tijdelijke Europese regeling, zoals de DAB, minder voor de hand. Indien een tijdelijke maatregel niettemin politiek wenselijk zou zijn, dan zou voorzien moeten worden in een duidelijke horizonbepaling (zoals de Nederlandse regering heeft aangegeven).

4. In het consultatiedocument van de OESO wordt gesproken over de volgende oplossingen:
  - a. Aanpassingen van winstallocatie en nexus regels; en
  - b. Aanpassingen om onopgeloste 'BEPS issues' te ondervangen.

De aanpassingen in winstallocatie en nexus regels dienen ertoe om heffingsrechten aan jurisdicties toe te kennen rekening houdend met (i) *user participation*, (ii) *marketing intangibles*, en (iii) *significant economic presence*. De voorstellen gaan uit van winstallocatie op basis van 'profit split' methodes ten aanzien van 'residual profits'. Daarvoor zal een verhouding moeten worden overeengekomen die de relatieve waarde van de verschillende functies weerspiegelt. Het voorstel voor de *significant economic presence*, vertoont gelijkenissen met het voorstel voor de digitale v.i. van de EC, zij het dat de criteria vooralsnog iets anders zijn geformuleerd. De *user participation* variant is gericht op specifieke digitale business modellen (m.n. social media, zoekmachines en online marktplaatsen). De *marketing intangibles* variant en de *significant digital presence* variant hebben een breder bereik. Hoewel de OESO in het consultatiedocument de nadruk legt op sterk gedigitaliseerde ondernemingen, kunnen deze varianten eenvoudig voor de gehele economie worden toegepast.

De aanpassingen om onopgeloste BEPS issues te ondervangen betreffen anti-ontgaansregels voor situaties waarin inkomen niet is onderworpen of slechts is onderworpen aan een zeer lage belasting. Dit betreft enerzijds 'income inclusion' regels en anderzijds regels om aftrek of verdragsvoordelen te ontzeggen voor betalingen die bij de ontvanger niet of niet voldoende belast zijn. De OESO merkt hierbij op dat deze voorstellen de soevereiniteit van landen om eigen belastingtarieven te bepalen respecteren, maar ook de soevereiniteit van landen om bij te heffen versterken, indien andere landen hun primaire heffingsrecht niet voldoende uitoefenen. De regels zijn daarmee in wezen gericht op het realiseren van een wereldwijde minimum belasting. Deze voorstellen strekken zich uit tot alle ondernemingen en beogen een situatie te bereiken waarin keuzes inzake de vestigingsplaats minder gevoelig worden voor fiscale overwegingen.

5. Vanuit de praktijk wordt gesignaleerd dat oplossingen die leiden tot arbitraire situaties, ongelijkheden en marktverstoringen zeer onwenselijk zijn. Bedrijven zijn bezorgd over het ontstaan van juridische en/of economische dubbele heffingen, cascade-effecten en hoge administratieve lasten om aan wet- en regelgeving te voldoen. Deze risico's doen zich eerder voor bij unilaterale regels dan bij een gecoördineerde (mondiale) aanpak. Een goede methode voor internationale geschillenbeslechting is eveneens van groot belang.

6. Alle voorstellen – zowel die van de EC als die van de OESO – gaan uit van toedeling van heffingsrechten buiten het bereik van het (internationaal gangbare) *arm's-length* beginsel. Dit is een fundamentele afwijking van het bestaande internationale systeem voor belastingheffing. De discussie over de belastingheffing van de digitale economie draait derhalve in wezen om een herverdeling van heffingsrechten. Het is daarmee eerst en vooral een (geo-)politieke vraag.